

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0520U100292

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-07-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Морозова Ольга Ігорівна

2. Morozova Olga Igorivna

Кваліфікація: к. т. н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 05.13.06

Назва наукової спеціальності: Інформаційні технології

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 03-07-2020

Спеціальність за освітою: Прикладна математика

Місце роботи здобувача: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02066769

Місцезнаходження: вул. Чкалова, 17, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61070, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.062.01

Повне найменування юридичної особи: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02066769

Місцезнаходження: вул. Чкалова, 17, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61070, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02066769

Місцезнаходження: вул. Чкалова, 17, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61070, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.01.87, 28.23.24

Тема дисертації:

1. Методологічні основи інформаційної технології здобуття професійних знань в дуальній системі підготовки фахівців
2. Methodological foundations of information technology for acquiring professional knowledge in the dual system of specialists training

Реферат:

1. Об'єкт дослідження – інформатизація процесів здобуття професійних знань у дуальній системі підготовки фахівців; мета дослідження – підвищення ефективності підготовки фахівців у закладах вищої освіти для забезпечення потреб роботодавців у кваліфікованих кадрах для виконання інноваційних проектів створення високотехнологічної продукції завдяки використанню дуальної системи й розробленню інформаційної технології здобуття професійних знань; методи дослідження – принципи й методи системного, функціонального, лінгвістичного аналізу, методи теорії категорій, методи системного, когнітивного та онтологічного моделювання; результати – науково-методична основа, яка забезпечила створення й імплементацію інформаційної технології в дуальній системі підготовки фахівців; новизна – вперше

розроблено системну модель взаємодії процесів здобуття знань у ЗВО з процесами використання знань на виробництві, у якій на відміну від наявних використано онтологічні моделі для упорядкованого подання процесів здобуття професійних знань з урахуванням взаємозв'язку знань, отриманих у ЗВО, і необхідних на виробництві, що дає змогу підвищити ефективність підготовки фахівців; вперше розроблено методологічні основи інформаційної технології для дуальної системи підготовки фахівців, які базуються на комплексі методів і моделей топологічних різноманіть, що забезпечує комплексну інформатизацію процесів здобуття професійних знань; вперше розроблено структурну модель взаємодії процесів здобуття професійних знань у дуальній системі підготовки фахівців, у якій на відміну від наявних використовується онтологічний інжиніринг для впорядкування міжпонятійних зв'язків, що дає змогу подати їх у вигляді продукційних правил, які формують основу бази знань предметної області під час здобуття професійних знань; вперше розроблено модель цифрової платформи підтримки процесів здобуття професійних знань, у якій на відміну від наявних використовуються моделі професійних знань з основної й суміжних спеціальностей, що дає змогу інтегрувати методичні й змістовні взаємозв'язки в дуальній системі для комплексної підготовки фахівців; удосконалено моделі подання процесів здобуття знань у дуальній системі підготовки фахівців, які відрізняються від відомих використанням теорії категорій та дають змогу автоматизувати формування структурно-логічної схеми освітніх просторів з виокремленням змістовних взаємозв'язків між ними; дістала подальшого розвитку модель освітнього ресурсу шляхом використання лінгвістичних засобів в інформаційній технології, що дають змогу впорядкувати потоки даних у сучасних багаторівневих структурах дуальної системи; дістав подальшого розвитку метод формування й аналізу семантичних мереж ключових понять текстової інформації шляхом використання лінгвістичних процедур, що забезпечує підвищення ефективності здобуття професійних знань; ступінь упровадження – Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ рівня № 105 Харківської міської ради Харківської області, НВП «Інформвнешсервіс», ТОВ «Trendline», АТ «ФЕД», ДП «Харківське агрегатне конструкторське бюро»; галузь – системи керування освітньою діяльністю

2. Object of research – informatization of obtaining the professional knowledge processes in the dual system of specialists training; the aim of research – reducing the contradiction between employers' expectations regarding the level of competence of graduates and the available methods and technologies for acquiring professional knowledge that do not meet the needs of the market for highly qualified contractors; research methods – principles and methods of systemic, functional, linguistic analysis, methods of category theory, the methods of systematic, cognitive and ontological modelling; results – the scientific and methodological bases, which ensure the creation and implementation of information technology in the dual system of specialists training; novelty – for the first time, a system model of interaction of knowledge acquisition processes in higher education institutions with the processes of knowledge use in production was developed, in which ontological models were used for orderly presentation of professional knowledge acquisition processes taking into account the relationship of knowledge obtained in higher education institutions. in production, which allows to increase the efficiency of training; for the first time the methodological bases of information technology for the dual system of specialists training are developed, which are based on a set of methods and models of topological diversity, which provides comprehensive informatization of the processes of acquiring professional knowledge; for the first time, a structural model of interaction of professional knowledge acquisition processes in a dual system of specialists training was developed, in which, unlike the existing ones, ontological engineering is used to organize interconceptual relations, which allows to present them in the form of production rules. acquisition of professional knowledge; for the first time, a model of a digital platform to support the processes of acquiring professional knowledge was developed, which, in contrast to the existing ones, uses models of professional knowledge in basic and related specialties, which allows integrating methodological and meaningful relationships in a dual system of specialists training; improved models for presenting the processes of knowledge acquisition in a dual system of specialists training, which differ from the categories known by the theory and allow to automate the formation of structural and logical scheme of educational spaces with the distinguishing of meaningful relationships between

them; further developed the model of educational resources through the use of linguistic tools in information technology, which allow to streamline data flows in modern multi-level structures of the dual system; further developed the method of formation and analysis of semantic networks of key concepts of textual information through the use of linguistic procedures, which provides increased efficiency of professional knowledge; the degree of implementation – National Aerospace University “Kharkiv Aviation Institute”, Kharkiv National University of Municipal Economy, Kharkov secondary school I-III steps No. 105, SPE "Informvneshservis", "Trendline" Ltd., JSC "FED", SE "Kharkiv Aggregate Design Bureau"; industry – educational activity management systems

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Метешкін Костянтин Олександрович
2. Meteshkin Kostiantyn Oleksandrovych

Кваліфікація: д. т. н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Метешкін Костянтин Олександрович
2. Meteshkin Kostiantyn Oleksandrovych

Кваліфікація: д. т. н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаронова Наталія Валеріївна

2. Sharonova Natalia Valeriyivna

Кваліфікація: д. т. н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пасічник Володимир Володимирович

2. Pasichnyk Volodymyr Volodymyrovych

Кваліфікація: д. т. н., 01.05.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрижак Олександр Євгенович
2. Stryzhak Oleksandr Yevhenovych

Кваліфікація: д. т. н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кулік Анатолій Степанович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кулік Анатолій Степанович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.